

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

- A.1 Σωστό   A.2 Λάθος   A.3 Λάθος   A.4 Σωστό   A.5 Λάθος
A.6   β
A.7   γ

ΟΜΑΔΑ Β

Εποχιακή ανεργία: Πολλές επιχειρήσεις, όπως, για παράδειγμα, οι αγροτικές και οι τουριστικές, παρουσιάζουν συστηματικές μεταβολές στην παραγωγική τους δραστηριότητα κατά τη διάρκεια του έτους. Οι μεταβολές της παραγωγής συνοδεύονται από αντίστοιχες μεταβολές της απασχόλησης εργατικού δυναμικού και, συνεπώς, από μεταβολές της ανεργίας. Αυτή η ανεργία ονομάζεται εποχιακή. Χαρακτηριστικό της εποχιακής ανεργίας είναι ότι επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο και είναι προσωρινή και μικρής σχετικά διάρκειας.

Ανεργία τριβής: Ανεργία τριβής είναι εκείνη η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα ανέργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους ανέργους εργάτες. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

Διαρθρωτική ανεργία: Όταν σε μια οικονομία υπάρχουν άνεργοι και κενές θέσεις εργασίας, αλλά οι άνεργοι δεν μπορούν να απασχοληθούν στις υπάρχουσες κενές θέσεις, επειδή υπάρχει αναντιστοιχία ανάμεσα στα προσόντα και την ειδίκευση των ανέργων και σ' αυτά που απαιτούνται για την κάλυψη των κενών θέσεων, η ανεργία αυτή ονομάζεται διαρθρωτική. Για παράδειγμα, είναι δυνατόν σε μια οικονομία να υπάρχει ανεργία μηχανικών και έλλειψη λογιστών, ή να υπάρχει ανεργία για τους βιομηχανικούς εργάτες και έλλειψη ξενοδοχειακών υπαλλήλων. Η διαρθρωτική ανεργία οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων. Όπως είναι φανερό, η διαρθρωτική ανεργία δημιουργείται από τη δυσαναλογία προσφοράς και ζήτησης των διάφορων ειδικοτήσεων. Η μείωσή της απαιτεί επανεκπαίδευση των ανέργων, ώστε να αποκτήσουν τις ειδικεύσεις στις οποίες υπάρχει έλλειψη. Διαφορετικά, η διαρθρωτική ανεργία μπορεί να είναι μεγάλης διάρκειας.

Ανεργία Ανεπαρκούς Ζήτησης: Η ανεργία λόγω ανεπαρκούς ζήτησης, ονομαζόμενη και κυνσιανή ανεργία, είναι εκείνη που προέρχεται από την πτώση της οικονομικής δραστηριότητας στις φάσεις της καθόδου και της ύφεσης του οικονομικού κύκλου. Πρόκειται, δηλαδή, για αδυναμία της συνολικής ζήτησης της οικονομίας να απορροφήσει τη συνολική προσφορά εργατικού δυναμικού. Η ανεργία αυτή έχει κυκλικό χαρακτήρα, δηλαδή επαναλαμβάνεται, και η διάρκεια της εξαρτάται από τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου.

Συνέπειες της ανεργίας

Η ανεργία έχει τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες. Πρώτον: Αποτελεί απώλεια παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της εργασίας των ανέργων, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία. Δεύτερον: Σημαίνει απώλεια εισοδήματος για τον άνεργο και την οικογένεια του. Τρίτον: Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους ανέργους.

Φυσικά οι συνέπειες της ανεργίας είναι ευρύτερες, γιατί η κατάσταση της ανεργίας μπορεί να είναι εξαιρετικά επώδυνη για τον άνεργο και την οικογένεια του αφού, εκτός από την έλλειψη εισοδήματος, μειώνει την κοινωνική του θέση, δημιουργεί προβλήματα αυτοσεβασμού, οικογενειακών τριβών, κ.τ.λ. Με άλλα λόγια, πέρα από τις οικονομικές συνέπειες, η ανεργία δημιουργεί σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.

ΟΜΑΔΑ Γ

$$\Gamma.1 \quad \text{Α.Ε.Π.}_1 \text{ τρ.τιμ.} = P_1 \cdot Q_1 \Leftrightarrow Q_1 = \frac{100}{5} \Leftrightarrow Q_1 = 20$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_1 \text{ στ.τιμ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_1 \text{ τρ.τιμ.}}{\Delta.T._1} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta.T._1 = \frac{100}{200} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta.T._1 = 50$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_2 \text{ τρ.τιμ.} = P_2 \cdot Q_2 = 25 \cdot 10 = 250$$

$$\Delta.T._2 = 100 \text{ (ως έτος βάσης)}$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_2 \text{ στ.τιμ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_2 \text{ τρ.τιμ.}}{\Delta.T._2} \cdot 100 = \frac{250}{100} \cdot 100 = 250$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_3 \text{ στ.τιμ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_3 \text{ τρ.τιμ.}}{\Delta.T._3} \cdot 100 \Leftrightarrow \text{Α.Ε.Π.}_3 \text{ τρ.τιμ.} = 330$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_3 \text{ τρ.τιμ.} = P_3 \cdot Q_3 \Leftrightarrow P_3 = 15$$

$$\text{κ.κ. Α.Ε.Π.}_4 \text{ στ.τιμ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_4 \text{ στ.τιμ.}}{\text{Πληθυσμός}_4} \Leftrightarrow \text{Α.Ε.Π.}_4 \text{ στ.τιμ.} = 2,4 \cdot 100 = 240$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_4 \text{ στ.τιμ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_4 \text{ τρ.τιμ.}}{\Delta.T._4} \cdot 100 \Leftrightarrow \text{Α.Ε.Π.}_4 \text{ τρ.τιμ.} = 480$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_4 \text{ τρ.τιμ.} = P_4 \cdot Q_4 \Leftrightarrow Q_4 = 24$$

Έτος	Ποσότητα	Τιμή	Α.Ε.Π. τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών	Α.Ε.Π. σταθερές τιμές
1	20	5	100	50	200
2	25	10	250	100	250
3	22	15	330	150	220
4	24	20	480	200	240

Γ.2 Ο ρυθμός πληθωρισμού θα υπολογιστεί ως εξής :

$$\frac{\Delta.T.3 - \Delta.T.2}{\Delta.T.2} \cdot 100 = \frac{150 - 100}{100} \cdot 100 = 50\%$$

Γ.3 Η ποσοστιαία μεταβολή θα υπολογιστεί ως εξής:

$$\frac{A.E.Π.3 \text{ στ. τιμ.} - A.E.Π.2 \text{ στ. τιμ.}}{A.E.Π.2 \text{ στ. τιμ.}} \cdot 100 = \frac{220 - 250}{250} \cdot 100 = -12\%$$

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ.1 Θα χρησιμοποιήσουμε τα δύο πρώτα σημεία του πίνακα ζήτησης :

$$Q_D = \alpha + \beta \cdot P$$

$$36 = \alpha + 12 \cdot \beta$$

$$30 = \alpha + 15 \cdot \beta$$

$$\left. \begin{array}{l} 36 = \alpha + 12 \cdot \beta \\ 30 = \alpha + 15 \cdot \beta \end{array} \right\} \Leftrightarrow \begin{array}{l} \alpha = 60 \\ \beta = -2 \end{array} \left. \right\} \Leftrightarrow Q_D = 60 - 2 \cdot P$$

Δ.2 $Q_D = Q_S \Leftrightarrow 60 - 2 \cdot P = 2 \cdot P \Leftrightarrow P_0 = 15$

$$Q_0 = 60 - 2 \cdot 15 \Leftrightarrow Q_0 = 30$$

Δ.3 Αντικαθιστούμε την τιμή $P_A = 10$ στις συναρτήσεις προσφοράς και ζήτησης :

$$Q_{DA} = 60 - 2 \cdot P \Leftrightarrow Q_{DA} = 60 - (2 \cdot 10) \Leftrightarrow Q_{DA} = 40 \text{ και}$$

$$Q_{SA} = 2 \cdot P \Leftrightarrow Q_{SA} = 2 \cdot 10 \Leftrightarrow Q_{SA} = 20$$

Το έλλειμμα θα είναι ίσο με $Q_{DA} - Q_{SA} = 40 - 20 = 20$.

Θα αντικαταστήσουμε την προσφερόμενη ποσότητα $Q_{SA} = 20$ στην συνάρτηση ζήτησης αντί για το Q_D και έχουμε:

$$20 = 60 - 2 \cdot P \Leftrightarrow P' = 20 \text{ (τιμή «μαύρης αγοράς»)}$$

Δ.4 α. Επειδή $E_Y > 0$, το αγαθό είναι κανονικό και η ζήτηση θα αυξηθεί κατά 50% :

$$Q'_D = Q_D + \frac{50}{100} \cdot Q_D \Leftrightarrow Q'_D = 60 - 2 \cdot P + \frac{50}{100} \cdot (60 - 2 \cdot P) \Leftrightarrow Q'_D = 90 - 3 \cdot P$$

$$Q'_D = Q_S \Leftrightarrow 90 - 3 \cdot P = 2 \cdot P \Leftrightarrow P'_0 = 18$$

$$Q'_0 = 90 - 3 \cdot 18 \Leftrightarrow Q'_0 = 36$$

$$\beta. E_Y = \frac{\Delta Q\%}{\Delta Y\%} \Leftrightarrow \Delta Y\% = \frac{50\%}{5} = 10\%$$